١٢٨٩ ՍԵՓԵՐ ՀԵ ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ

ԵՒՐՄԻՆՃԻ ՄԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ 1051 ԱՊՐԻԼ 22 ՃԻՄԱԱ ԷՐԹԷՍԻ 1872

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 4 ՄԱՅԻՍ 1872

ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

Իշ պու Մէճմուայը Հավատիս, բազար, հօրթու վէ ճումա կիւնլէրինտէն մաատա պու գրթատա եէվմիկէ նէյր օլունաճագ տըր։ Սէնէլիկի բէյլին օրարագ 200, Ալթը այլըղը 110, Իւչ այլըղը 60 ղրշ. վէ թանէսի 1 ղրշ։ Տաշրալար իչլին պէհէր նումէրօսունա բօսթա իւճրէթի ալընաճաղը խասէթէն պէյան օլունուր։

Իլանաթըն պէհէր սըրասը պիր տէֆա-ըդ 3, իքի տէֆա իչլին 2, իւչ տէֆա՝ իչլին 1½ ղուրուշ, իւչ տէֆաանն պիյատէ օ-լան, վէ ղայէթ ուզուն իլանաթ իչլին այ-րըճա բազարըդ օլունուր։

Տաշրալարտան կէլէն մէքթուպ վէ իլանա-թըն բօսթա մէսարիֆլէրի, կէօնտէրէնլէրին իւզէրինէ օլաուղու պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷՔ ՄԷՎԱՏՔԸ ՆԱՓՈԼԵՅՔԸ ՍԱՅՅԻԲԷՅԷ ՄԻՒԹԱԼԻԳ ՊԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 22 ԱՊՐԻԼ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՐՕՄԱՏԱՆ ԹԱՂԻՐԱԹ

Բօմա 26 ապրիլ 1872.

Պուրատա եէնի պիր հավատիս եօղ։ Պիր չօղ գրալըլատէ միսաֆիր-լէր կէլիթիլէր, վէ սայըր տըշարը-լարընտա սայըր սըճաղ պատաբդճա աղալըյօր։

Տէվլէթին էլինտէ պէյիւք պիր մատէ եօղ. էն միհիմ մատէ ատ-քէրի դուվվէթինի արթըրմայա չա-լըշմաղ տըրլաքին օ տա բահաթըյ-լա, վէ ատէլէ պիր իշ եօղ։ Տէվլէթ մէճլիսլէրինտէ օլան միւղաքէրէլէրին տախի խարիճատէն պիր էհէմմիյէթի եօղ. սէնատօ մէճլիսի Քալապրիա վիլայէթինատէքի միրի օվալար. վէ մէ-պուսան մէճլիսի Լօմպարտիա օվալա-րընտա օլան ըրմաղ վէ սու եօլլարը հաղդընտա պանուննամէլէր իլէ մէշ-ղուլ տուրլար։

Վիւքէլատա օլաճաղ թէսլէտուիւ-լաթ գալը, չիւնքի մապէյնլէրին-տէ պիր գարար վերէմէմիլէր, լաքին պունուն իլէ պէրապէր նէ մէմուրի-յէթլէրինտէ գավլիէչիլէր, վէ նէ տէ գարշըթարաֆ դուվէթատէն տիւշ-տիւ. էկէր մուհիմ պիր մատէ օր-թայա չըղա երինէ էսկի հալատ պու-լունուրլար։

Վաթիգանտա եէնի պիր ումուտ, եախօտ եէնի պիր Ֆրանսա տա գալ-մատը, Բաբըն եանընտա օլան խարի-ճլէյէ սիւֆէրատը կիւն պէ կիւն ազա-լըյօր, Բրուսիա եանի Ալէմանեա քէնտի էլչիսինի կէրի չաղըրը, վէ Մ. Ադոլֆ եէրինէ ախէրի դօնմատը. Ասթրիա քէնտի էլչիսինի Վիէննա-տա սաղլայօր, Ֆրանսա սէֆիրի տա-խի փարիսէ կիթտի վէ չիմտիսէ Լօնտ-րա սէֆիրի նասպ օլաճաղը սէօյլէնի-յօր։ Պէօյլէ իլէ եավաշ եավաշ վա-թիգանը օնա տա ուզլաշըրըյօր-լար։

Պաշդա պիր թէսէլլի դալմատըը հալտէ Բաբա, եա պիր թաղրմ դարշը-սընա չըղանլարա նութդըր սէօյլէ-յօր, եա տա բիսդ ոպոպալ ինթիխապ իսէյօր ինթալեա իչլին, պու դատար ինթիխապ ինթիքաէն սօղրա եինէ եաղընլարտա 14 թանէ տահա ին-թիխապ իսէճէյի սէօյլէնիյօր։

Պու պօշ վաղըթ արասընտա էն ղիյատէ սէօհպէթլէր օլան մատէ րէ-սմիլարըն ղիյնէթի օլու։ Հէր միւ-լէթատէն Բօմատա պուլունան ըէսամ-լարըն վէ ըսդուլբմէօրլէրին չերքէ-թի (Սօսիէթէ Ալթիսթիք Ինթէր-նասիոնալ) սէնէտէ պիր տէֆա պէօ-յիւք պիր զիյնէթ եաբար թիւլիւ-պէ թիւրլիւ դըյաֆէթլերէ կիրերէք. զիյնէթին մահալի Բօմատան իւչ տէօրթ միլ ուզաղ օլան Զէրվարա մաղարալարը տըր։ Պու սէնէքի մաս-կարալար արապ ուսուլի օլուպ, ըՍ-պանեա խալիֆալարընտան Ապտիւլ-ռահման հաղրէթլերինին պիր ալայը իտի։ Յօնանմըշ եալարդլը վէ չի-չէքլի արապալար իչինտէ խալիֆա, գասընալար, ճարիէլեր, արապալար, ալթ վէ մերքեպ իւղերինտէ ալթը վէ թօքճու ասքերի, հէբիսիտէ դը-յաֆէթլեր կիյինմիշ, պոյանմըշ վէ ոտնանմըշ բէսամալար ըտըլար. ալայը նաղլ ինմէք ուզուն ուղատիյէ մաս-լահաթ տըր. Եիւզ էլլի քիշիտէն զիյատէ իտիլեր, սապահ էրքէն Բօր-թա Մաճճիօրէ գաբուսունատան չը-դըպ Զէրվարա մաղարալարընա տօղ-ըու եօլա չըգտըլար, վէ Թօրրէ տի Աքիավօ մահալատէ գահվալթը իտիպ, ոնատան մաղարալարա կինթիլեր, եէ-մէք, զէվզ ու սէֆայը լա օրատա ախ-շամըյըպ կէճէ մաշալալար վէ մահի-թապլար ըլա, Բօրթա Մաճճիօրէ գա-բուսունատան կիրիպ, Լաթերանօ, Քօ-լօրսէօ, Թրայանօ, Քօրսօ մահալէրին-տէն կէչիպ Բօքօլօ մէ յտանընտա տիզի-լիպ պիր պալօն ուշուրտուգատան սօղրա տաղըլտըլար։ Հէր նէ գատար կինթիք-լէրինտէ վէ կէլտիքլէրինտէ եաղմուր եէմէտիլեր իսէտ, լաքին հավանըն ֆէնալըը վէ պիւթիւն կիւն եաղ-տըղը սէպէպտէն էօթիւրու զիյնէթլէ-րի էյի կինթմէտի, լաքին պէօյլէ իլէ տախի պին պէշ եիւզ արապատան զիյատէ սէյիրճի կինթմիշ իտի, վէ տիշամտէօնտիքլէրինտէ սօղագլար-տան կէչէմէյօրլար իտի։ Բրինչիբէ Ումպերթօ, վիւքէլատան չօղու սիւֆէ-բատան խայրճասը պիզիմ սատատէթ-լու Ֆօթիատէս պէյ, վէ ամբքֆէթլու Իրիսթիտի էֆէնտի տախի իչինտէ օ-լարագ, վէ չէհիրին հէր սընըֆըն-տան քէսան օնատայտըրլար։

Բուս վէ Ֆրանսըզ զաղէթալարը Պէրլինատէն ալտըգլարը մէքթուպլար իւզէրինէ, Ալէմանեանըն թէատրի-քեաթը միսմաճէլէի հարպկէսի պիր էհէմմիյէթլէ խասպէր վերիյօրլար։

Մէէզունէն մէմիքէթլերինտէ պուլունան նէֆէրաթը ասքէրիյէ սէ-րիան ճէպպ օլունմագտա պուլունու-ղու կիպի, թօքճու սընըֆընըն լէվա-զիմաթը հարպկէսի թէատրիք գը-լընմագտա, վէ միհիթաճը թամիր պուլունան գունատագլար չարուճագ թամիր խիրմէքտէ օլաուղունատան, Ալէմանեա օրատուտունուն իլք էմրի աղըը աղմագ, հարէքէթի իտէպիլէճէք պիր հալտէ պուլունտուրուլմասընա չալըշըլմագտա օլտուղու աղնաշըլը-յօր։ Ֆրանսըզլար պու թէատրիքեա-թը քէնտի ալէյհինտէ կէօրմէյէրէք, Բուսիա թարաֆընա համլ ինթմէքտէ օլտուգլարը միսիլլու, Բուս զաղէ-թալարը տախի թէատրիքեաթը մէղ-քիւրէ, Բուսիա տէվլէթի ալէյհին-տէ օլմայըպ, միւճէրրէտ Սպանեա մէսէլէի ինթիրալ իյէսինտէ Ֆրան-սըզ բարմագը օլտու զու աղնաշըլմաղ-լա, իպթիդայի հալէ կէօրէ, Ֆրան-սայա Սպանեա իշլերինատէն էլ չէք-տիրթմէք իչին, պու թէատրիքեա-թէ միւսաբէաթ գըլլընմըշ օլտու-ղունու թախմին ինթմէքտէ, վէ չու արալըգ Ֆրանսատա Նաբօլէօն թա-րաֆկիրանընըն բէք զիյատ էվք ալ-մըշ պուլունմալարընա, վէ պունլար իլէ սայիր թարաֆկիրլէր Ֆրանսատա եէնի պիր դարբըշըգլըգ չըդարըր-լար իսէ, պունատան Ալէմանեա իչին թէրէթթիւպ իսէճէք մաղարրաթ թարիֆի միւմքինսիզ պուլունմագլա, օ մաղարրաթը տէֆ ինթմէք իչին պէօյլէ պիր թէատրիրէ թէչէպպիւս գըլլընմըշ օլմասընը տախի նաղարը տիզ գաթատան ուզաղ թուրթմագտա տըրլար։

Պու մատէյէ տայիր Ասթրիա զաղէթալարընտա հէնուզ պիր սարա-հաթ կէօրէմէմիշ օլտուղումուզատան, թէատրիքեաթը մէղքիւրէնին Ասթ-ռիճաա նէ՞ նաղարլա կէօրիւլմէյինի պիլէմէյիզ։

Պիզ դալըր իսէ, պու թէատ-րիք Սպանեա իչին տիր, զիրա ըՍ-պանեա պիր ինթիրալ չըդարարաղ, բրէնս Ամէտ հաղրէթլերինին, ըՍ-պանեա թախթընատան աղլ ինլէ, եէ-րինէ պիր Հօհենզօլէրն բրէնսինի կէ-չիրմէք իչին, Բրուսիանըն ինթիյի զայրէթ, Սպանեա իչինտէ, կէրէք ալէնէն վէ կէրէք սէրբէն նէշրի էֆ-քեար իսէն Բրուսիա մէմուրլարընըն վիւճուտի ինլէ սապիթ օլուպ, նէշրը օրընան էֆքեարըն թէէսիրաթը ֆի-ինլիյէսինէ մուգասիր իսիկճէք թէ-շէպպիւս տախի հէր հալտէ պէօյլէ պիր թէատրիքի միւճիպ օլաճաղը տէրքեար աբը։

Ալէմանեանըն պիր նիմ ըէամի զա-ղէթասը, Ալէմանեա իլէ Ֆրանսա պէյ-նինտէ եէնի պիր խուսումէթ վէ պիւ-ռուտէթ զուհուրինէ տայիր օլան թէ-վաթուրլարը չու վէճճէլէ թասիհ ի-սէյօր։

"Ալէմանեա իլէ Ֆրանսա պէյ-նինտէ կէօրա միւպայէնէթ սէպէպլէրի զուհուր իթթիյինէ տայիր պիր դաշ կիւնտէն պէրու շայու պուլան թէ-վաթուրլար, բօլ ինթիդա շինասընըն ինտիտէ թասավդ վէ էմնիյէթ կէօ-ըէմէյէճէյի տէրքեար իսէտ, թէ-վաթուրու մէղքիւրուն հէր քէսին զիհնինէ մուճիպ օլաճաղը թէրէա-տիւտէ մահէլլ պրագըլմամագ լուզ-ըե, գաթիյէն թէքզիպլի իլէ, թաս-հիհի մասլահաթէ լիւզում կէօրիւ-նիյօր։

Պու թէվաթուրլարըն բունարը, ինկիլթէրրա զաղէթալարը օլուպ, էղ ճիւմլէ ինկիլթէրրա վիւքէլասընա մէնսուպ օլմադատան նաշի, նէշրը ինթ-տիյի խապէրլերին սահիհ վէ զայրի սահիհ իտուկինի ֆարդ ու թէմեիլ ինթմէսինի լազըմ կէլէն Տէյլի Թե-լէկրաֆ զաղէթասը, պու պապատ պիր թագըմ էֆքեար նէշրի ինլէ, Ֆրանսա ինլէ Ալէմանեա պէյնինտէ եէնիտէն միւպայէնէթ զուհուրինի խատտա վէ պէյան, վէ Վէրսայլա մուդիմ Ալէ-մանեա էլչիսի գօնթ՝ա՝Ամնիմ թա-րաֆընտան Ֆրանսա հիւքիւմէթինէ իւլթիմաթում վերիլմիշ օլտուղունու ինֆատէ ինթմիշ, վէ տիկէր զաղէթա-լար տախի պունու թատիգէն, Ալէ-մանեանըն հարէքէթի ասքէրիյէ իսպթիտար իյլէտիյինի եաղմըշ, վէ Թայմզ զաղէթասը կէրչի տիկէրլերի գատար իլէրի կիտէմէմիշ իսէտ, օ տախի մէղքիւր թէվաթուրու տէրճ իյլէմիշ տիր։

Տէյլի Թելէկրաֆ զաղէթասընըն պու գավլինէ, Ալէմանեա զաղէթա-լարը բօլ ինթիդաճա զէրրէ գատար էհէմմիյէթ վերմէյիպ, ատի պիր Պօր-սա օեունու նաղարը իլէ պագտըլար։

Վաղրա Ֆրանսա ըէյիսի ճիւմ-հուրունուն կէչէնտէ իրատ ինթմիշ օլ-տուղու պիր նութդ Ալէմանեատա բէք մէճմունիյէթլէ գապուլ օլունա-մատըը ինքեար օլունամագ, վէ Ֆը-րանսա պիր թարաֆտան պիղէ վեր-տիյի թազմինաթը հարպկէնին թէ-համմիւլ կիւղարլըը ընտան չէքեայէթ իտէրէք, պիր թարաֆտան տա մու-խասէսաթը հարպկէսինի հիւքիւմ-թի իմբէրաթօրիյէ զէմանընտան եիւզ մէլեօն Ֆրանգ գատար արթմասը, պիզիմ տախի ինինիյաթ իւզրէ տավ-բանմագլըը ըմրդա հաճէթ մէսա ինթ-տիրտիյի տէրքեար, վէ պու սէպէպ-լէ, հարէքէթիմիզի Ֆրանսանընը չու մէսպէքինէ պիթթէվ գիդ եէտիմիզատ պուլունան էմանէթի բէք չաբուք կէ-րի տէօնտիւրմէմէյէ, նանի հալ ու զէման պիզէ միւսաիտ օլմատըդճա, Ֆրանսա մէմալիքինտէն էմանէթէն զապթ իյլէտիյիմիզ մէմլէքէթլերի պօ-

շալթմանայա մէճպուրիյէթ կէլտիյի աշիքեար իսկ տէ, Ֆրանսայա իւլթիմաթում կէօնտէրիլտիյի, վէ պու իւլթիմաթում հէնուզ մահէլլի մէմուրիյէթինտէ պիրէ օլմայան Մ. տ'Ա-նիմ վասրլմասը իլէ թէպլիղ օլունսուղու, վէ Ալէմանեա իլանը հարպէ հաղըր պուլունտուղու սէօղլէրի անճադ ումուրու բօլիթիդայի տիբլոմաթիկ իյէտէն խապէրի օրմայանլարըն սէօյլէյէպիլէճէյի ալաճիֆտէն տիր։ Պէօյլէ թէվաթուրլար, մէնաֆիի մախսուսսէ ի՛նչ ինէ նէչը օլունուպ, պունլարա դարբլան սատէտիլան միւթէզարրիր օլուրլար։

Ֆրանսա խարիճիյէ նազիրը Մ. տը Թէմիւզա, պիր "Մավի քիթապ" հաղըրլայօր, վէ քիթապը մէզքիւր, Ֆրանսա իլէ Իթալեա վէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ ճէրէյան իտէն թահրիրաթլարը միւնտէրիճ օլաճադ տիր։

Իթալեայա տայիր օլան էվրադ, Բօմա մէսէլէսինէ վէ սէօյլէնմիյի կէպի, Նիկրանին վադ սասընա մախսուս տիր։ Ինկիլթէրրայա տայիր օլան էվրաղլար, թիճարէթ ահանամէսինէ մախսուս տիր։

Կազէթ ալ Լ'Ալլէմանը տիւ Նօր նամ նիմ բէամի զազէթա, Բրուսիանը մէզահիպ միւտիրի Մ. Ֆալզը, աֆօրօզուն պէլէսիյէճէ օլան նէթիճէլէրի իւզէրինէ պահս իտէրէք, Էրմէլանա բիսդապոտունա կէօնտէրմիշ օլուղու պիր դրթա ճէվապնամէյի նէչը ու իլան իթմիշ տիր։

Միւտիրի միւմայիլէյհ, աֆօրօզուն սրրի բահանի պիր ճէղա օլաուգսան մասատա, պէլէտիյճէ տախի թէէսիրի խատկինի պէյան իլէ պէրապէր, հիւքիմէթի բուհանիյէ, իբի ճիհէթէ օլան պէօյլէ պիր թէպիրէ թէչէպպիւս իյլէմէզտէն նիղամէն էվվէլճէ հիւքիմէթին բէյինի թահսիրէ պօրճու տուր տէմիշ տիր։ Միւտիրի միւմայիլէյհ, գանինի տէվլէթին խիլաֆընա օլան քեաֆֆէի թէէսիրաթը աֆօրօզլարսան թէֆրիգ իշլին բիսդապոտա տավէթ օգումուշ տուր։

Ֆրանսա խանէտանը գրալիտէն բրէնս Լուի Նաբօլէօն Միւրա, տէօրթ սէնէ վատէ իլէ, Շըվէտ հիւքիւմէթինին տասրիի պահրիյէսի սիլքինէ տախիլ վէ օրատա խթիխատամ օրմադ իւզրէ վէ Ֆրանսըզլըղընը զայպ իթմէյերէք, բէյիսի ճիւմհուր Մ. Թիէրաէն բուխատթ թալէպ իլէ, Շըվէտ բայիթախթը օլան Սթօքհօլմա ադիմէթ իյլէսիյի զազէթալարատա բի խայէթ օլունույօր։

Պօհէմիա սիլահա տավրանըղը հալտէ, հալ նէրէյէ վարը։ Պու սիւալ հէր կիւն պէյնէլ նատ կիւզէրան իտէյօր։ Ապրիլ 15 թարիխէ Գօրէսբօնտանս Սլավ նամ զազէթատա շու հավատիս օգունմուշ տուր։

"Գօրէսբօնտանս զազէթասընըն դավլինճէ, Բրակատա նէչը օլունան պիր զազէթա իբի կիւն ադէտմ, պիր մէքթուպ նէչը իթմիշ տիր քի, սահիհ օլտուղու հալտէ զայէթ միւհիմմ պիր մատատէ տիր։ Ղազէթայի մէզքիւրուն պէյանընճա, Ալէմանեա միլլէթ մէճլիսինտէ պիր մէպուս, կէչէնէրատէ բրէնս տը Պիսմարգըն եատնա կիտիպ, միւտիյիէյհէ սիւալ իյլէմիշ տիր քի, Ալսթրիա թօբրաղընատա իսլամիլալ զուհուր իյլէսիքատ, Բրուսիանըն Պօհէմիայա հիւճում իյլէսի լուզէրինէ Պօհէմիալը լար էմին օլապիլիր մի։ Մ. տը Պիզմարգ, վէքիլի միւմայիլէյհէ շու վէճհէյ ճէվապ իյլէմիշ իմիշ։

"Իլք էվվէլ պանա բէք իհթիմալտէն կէօրիւնմէզ քի, Պօհէմիատա իսլամիլալ զուհուր իթմսին, վէ իքինճիսի, պէն էյի իսքեաթ օլմուշում տուր քի, իճապը հալտէ, Ալսթրիա ադաքէրլէրի, իսլամիլալըն էօնիւնիւ ալմայա քեաֆի օլապիլիր։ Հաթթա իսլամիլալը մէզքիւրուն մուվաֆֆագիյէթ պուլմասընը պիր տադըգա միւմքին ատտա իյլէտիյիմիզ հալտէ, ասքիրի մէրդումէ, խանէտանը դրալի ալէյհինտէ ասլա գըյամ իթմէյէճէք, վէ խանէտանը միւշարիէյհ տախի պիր էճնէպի հիւքիւմէթին մուտէնէթինի թալէպ իթմէքլիյի խաթրընատան կէչիրմէյէճէք տիր։ Պէն Բուսիա հադգընատա պահս իթմէմ չիւնքի իսքեաթի օլմուշում քի, էկէրչի Բրուսիա Պօհէմիա իւզէրինէ հիւճում կէօսթէրիր իսէ, Բուսիա միւտահիէլէ իտէճէք տիր։ Վէ Բրուսիա տախի լատգալլ պէշ սէնէ սուլհուն պադասընա միւհթաճ օլտուղունատան, Բուսիա իլէ հարպ ալմայա ասլա արզուսու եօգ տուր։ Խանի ամնայընըզ քի, պիզ սիզէ պիր շէյ վատ իտէմէյիզ։ Վարըն սիզ էմրի պասիրէթ իւզրէ հարէքէթի իտինիզ քի, Բրիմօսքինին պէլասընը եէնիտէն չէքմէյէսինիզ։"

Հինտիսթան Թայմզ զազէթասընըն Պուխարա մուխպիրինտէն մարտ 22 թարիխի իլէ վէրուսա իտէն մէքթուպուն թէրճիւմէսի տիր։

"Բուսիալըլար մարթըն 18 ինճի կիւնիւ խիվալըլար իւզէրինէ հիւճիւմէրինտէ կէրչի ասքիրի միւսլիմ թաթաֆրընատան հատատէն զիյատ մուգավէմէթ օլունմուշ իսէ, Բուսիալըլար 200,000 ատէն միւթէճավիզ օրտուսունա մուդահէլէթ իտէմէյիպ, նիհայէթ պիչարէ խիխալըլար խայլի թէլէֆաթ վէրտիքտէն սոնրա, խանղարը տախի էսիր խիլէրէք, մէ'զէքէթ Բուսիալըլարըն եէտի իտարէի միւսթաղիլէսինէ միւշմիւշ տիր։ Շիմտիքի հալատ Բուսիա օրտուսու, խիխա խանղը զընրն մադարը հիւքիւմատարխի օլան Թաշքէնտ շէհրինտէ իդամէթ իթմէքլէրի կիպի, պիր եանատան դուվվէի ասքէրիյէսինի արթըրմաղա չալըշըրգըլարը միւնասիպէթլէ, արթըգ Հինտիսթան իւզէրինէ հիւճիւմին վադթը եագլաշըգը Բուսիա զապթէլէրի իլէ օլունան միւքեալէմէտէն աղնաշըլըյօր։"

ՏՍԽԻԼԻՑԷ

Ալսթրիա խմբէրաթօրունուն պիրատէրի արշխիւդ Շարլ—Լուի Տէր սատատէթ կէլտիյի վադթի, Ալսթրիա սէֆիրի դօնթ Լիսոլֆ վէ սէֆարէթ մէմուրինի, միւշարիէյհին խթիդպալինէ կիթմիշլէր տիր։ Արշխիւդիւ 'միւշարիէյհէ ճէնէրալ պարօն տը Հօլնշթայն իլէ կրաց շէհրի Տար իւլ Ֆիւնունու մուալլիմի Վայս բէֆագամ իտէյօրլար։ Արշխիւդ հաղրէթլէրի, եէվմի վիրուտի օլան Բէրշէմպէ կիւնիւ էօյլէնատէն սոնրա Պասը Սէրասքէրիյի թէչրիֆ պույուրմուշ տուր։

—Պիր դաչ կիւն ադատմ նուզուրտէն վէֆաթ իթմիշ օլան Ամերիգա սէֆարէթի տը քեաթիպի Մ. Պրօֆի եէրինէ Մ. Կուսընօվ տը քեաթիպ վէ Մ. Կաբճիւլօ տախի սէֆարէթի մէզքիւրէյէ թէրճիւման նասպ օլմուշ տուր։

— Բաղար կիւնիւ, Ֆէնէրտէ իճրա օլունան դուտտասը շէրիֆ թագտիսինտէն սոնրա, Զապթիյէ միւսթէշարը Սիւլէյման բաշա հաղրէթլէրի, ըէֆագաթընտա զապթիյէլէր միրալայը Քեազիմ պէյ իլէ թէրճիւման Արիսթիտի պէյ պուլունտուղու հալտէ, Բում բաթրիյի Ֆէֆէնտիյէ ըէսմի վիզիթայը իճրա իյլէմիշ տիր։

— Պահրիյէ նէզարէթինտէ, մարթայլըղը մէմուրինէ վէրիլմիշ օլտուղու կիպի, պագաեա օլան տէօրթ այլըղլարըն պիրիսի տախի թէէտիյէ օլունուպ, տիկէրլէրին պետէլինէ սէրկի իթա ղըլընճաղը լա թիւրքիտէ մուհարրէր տիր։

— Բասկալեանըն պիրինճի կիւնիւ, Պէյօղլունտա վագը Բում քիլիսէսի հավլիսինտէ, պիր թագըմ Բումլար, թաղանճա պօշալթաղըղլարը էնտատէ պիր պէօլիւք զապթիեէլէր, քիլիսէնին հավլիսինէ կիրիպ, թաղանճա պօշալթմադլըղըն եատագ օլտուղունու, մէրդումանն Նունանլըլարա իսթար իսէ, պունլար տիյնէմէյիպ, թաղանճա պօշալթմադլըղա տէվամ իտէրլէր վէ պունուն իւզէրինէ, զապթիեէլէր դալատալըղը տաղըթմայա չալըշըրլարը էնտատէ, մէրդումանն Բումլար, զապթիեէլէրի թաշա թութուպ, իչլէրինտէն օն օն պէշ նէֆէրինի աղըր սուրէթատէ եարալարլար։

Մէրդումանն Բումլարատան պէշ օն նէֆէրի տիր ու կիրիֆթ օլունարադ, Պէյօղլու միւթասարրըֆլըղընատա թէվգըֆ իտիլմիշլէր տիր։

— Օրթաքէյ սէքէնէլէրինտէն օն սէքիզ օն տօղուզ եաշլարընատա էրմէնի տէլիպ անլըրն պիրիսի, պիր գըղա ալէտագա իտիպ, վէ հէր նէ սէպէպէ մէպնի իսէ, մէրդումէ իլէ էվլէնէմէյինտէն, ճանրնա գատատ իթմէեէ զարար վէրիպ, իչ պու բէնճէնպիհ կիւնիւ, 'վալիտէսի իլէ դըղ դարնատաշը գըլա կէղինմէեէ չէդտըղլարընատա, պիրլիքատէ կէլմէսինի մէրդումէ թէքլիֆ իտէրլէր իսէտէ, թէքլիֆլէրինի դատալ իթմէյիպ, էվտէ դաղաճաղընը պիրտիր վէ վալիտէսի իլէ գըղ դարնատաշը խանէտէն տիշարը չըդտըղլարընատա, պէլինէքի դուշալը չէօղիւպ, դաբուսուն իւզէրինտէն քէնտու քէնտույի ատար վէ վալիտէսի իլէ գըղ դարնատաշը եէվ ավտէթ իյլէտիքտէ, գըղ դարնատաշը դարնատաշընըն օտատընա կիրիպ, դարնատաշընը ատըլը կէօրտիքտէ, սաֆտէրունլուղունատան նատի, "դարնատաշըմ, պու թարղշադալար իթմէ, պիր դաղա կէլիր պաշընա տէյիպ, դարնատաշընը դուճաղլար" իբտէն աշաղը ալտըգտա, վէ էօրմիշ օլտուղունու կէօրիւր, վէ օլ հալտէ, գըղընը վալիտէսի իլէ պիրլիքատէ նէ տէրէճէ 'ահու ֆիղան իյլէմիշ օլտուղունու քէշֆ իյլէմէլիսի օղուեանլարընընը թէրք խտէրիղ։

— Ցիւն սապահ, Արշխիւք Շարլը Լուի հաղրէթլէրի, Տօլմա պահճէ սարայը Հիւմայունունա կիթմէք իւզրէ, Ալսթրիա սէֆարէթխանէսինտէն չըղըպ, արապա իլէ Պէյօղլուսա Թօմ Թօմսօգաղընատան կէչտիյի էտնատէ, հէր նասըլ իսէ արապա տը, Ալսթրիա բօսթախանէսինին ուզունլուղունա տօղրու վադը օլան սէտատէն աշաղը տիւշիպ, արապանըն պիր թէքէրլէյի գըրըլտըղը կիպի, պարկիրլէրատէն պիրիսի, եարալանընը չ խէտէ, հէլէ քի միւշարիէյհ ճէնապէրի, անիտէ արապատան տըշարը ֆըրլայապիլմիշ վէ տիկէր պիր ֆայթօն իլէ սարայա կիթմիշ տիր։ Էյլէնտէն սօղրա սատաթ իքի բատտէլէրինտէ, զաթը հաղրէթի Շահանէլէրի, Ալսթրիա սէֆարէթխանէսինէ թէչրիֆ պույուրուպ, միւշարիէյհ Արշխիւք ճէնապէրինէ դարշըլըդ վ իզ իթա վէրմիշլէր տիր։

— Իսթանպօլատա վէ ճիվար, մահէլլէրինտէ մուվագգաթ սալտատանէլէր ինչասը մէսէլէսի եազընտա իրատէի Շահանէ իլէ հալլ ու թէսվիյէ օլունաճաղը իշտիրմիշ տիր։ Շիմտիքի հալ եէտի գուլէ ճիվարլարընատա, նէնի դարուտա, իսկիւտար վէ Դաար քէյ արասընատա, վէ պիրտէ, Ող մէյտանընն թէփէլէրինտէ, իզզէթ փաշա չիֆթլիյի թապիր օլունան մահէլլատէ պիրեր սալտատանէ ինչա օլունաճաղ տը։

— Մէվլէտի Նիսրէթ նամ պէյլիք վարօրու, տէրճունինտէ իքի թապուր բիյատէ ասաքիրի պուլունտուղու հալտէ, պու կիւնլերտէ Պարատան Սթանպօլա վասրլ օրմուշ տուր։ Մէզքիւր իքի թապուր ասքերլեր, պունատան պիր դաչ այ մուդատատէ, Արնավուտլուղ վալիսինին գօմանտասը թահթընատա պուլունան ֆրդայի ասքերիյէյ իլավէ օլունմադիւզրէ, Արնավուտլուղա սէվգ օլունմուշ իսի։

— Պաղը ալի պու տէֆա, սէֆարէթխանէլերէ պիր դրթա միւզէքքերէյի ումումիեէ իրսալի իլէ, պունատան պէօյլէ, Պաթում թարիգի իլէ Իրանա կէօնտէրիլէն մալլերատէն նէ բուտում ալընմադատա իսէ այնի բուտումանն ալընաճաղընը վէ թէզքէրելեր իւզէրինտէ, մալլերին խամանպօլա կէլտիյի վաղթին թարիխի ի՛նչա օլունմուշտը, իլլա, խթատպօլատան կէօնտէրիլտիյի վաղթին թարիխի դայտ օլունաճաղընը պիլտիրմիշ տիր։

— Պուրկազատան Դարնապատա կիտիլէն թարիգ իւզէրինտէ խըրսըզլար բէյատա օլուպ, եօլճուլարը սոյմադատա պուլունտուղլարը, վէ պու տէֆա տախի էշտա համիլ պուլունան իքի արապայը եատնա խտիպ, Եւզ էլլի լիրալըդ դատատ մալ սիրդաթի իթմիշ օլտուգլարը Լէվանթ Թայմզատա մուհարրէր տիր։

— Տէօրթ եաշընատա պիր Միւսլիման չօճուղու Դասրմ բաշա գըշլասը էօնիւնտէ եօլունու շաշըրըպ դալմըշ օլտուղունատան, զապթիյէլեր քէնտիսինի Պէյօղլու միւթասարրըֆլըղընա կէթիրմիշ վէ վալիտէլերի վէ վէլիսի զուհուր խտինճէյէ դատատ օրատա իճապ խտէն սուրէթատէ հըֆզ օլունմաղատա պուլունմուշ օլտուգունու Պէյօղլու զազէթալարը եազըյօր։

— Էրմէնի բաթրիքխանէսի 'մէքիլի բաղար իրթէսի կիւնիւ, Բասդալեա միւնասէպէթի իլէ Բում բաթրիյի էֆէնտիյէ վիզիթա վէրմիշ, Լէվանթ Թայմզը դավլինճէ թարաֆէյն պաշլըճա Պուլկար մէսէլէսի իւզէրինէ միւքեալէմէ իյլէմիշլէր վէ Էրմէնի բաթրիքխանէսի, Պուլկար էքսարխընը թանը հագ խթէմէտիյի ի՛չին, Բում բաթրիյի մէմնունիյէթի իպրաղ իյլէմիշ տիր։

— Բաղար իրթէսի կիւնիւ, Էրմէնի բաթրիքխանէսի թարաֆընատան Օտեան էֆէնտի իլէ Ապրօ էֆէնտի Օրթա քէօյէ կիտիպ, Պուլկար էքսարխընա ըէսմի վիզիթա վէրմիշլէր տիր։

— Զըդան ճիւմա իրթէսի կիւնիւ Պուլկար միլլէթի էքսարխ էֆէնտի

հաղրէթլէրի զաթը հաղրէթի Սատրազամինին Պէպէքտէքի եալըրբնա կէթմիշ, վէ էֆէնտիի միւմայիլէյհին իշ պու վիղիթասընտան մագսէտ, Բում Բաթրիկինին Պուլկար քիլիսէսի իլէ պարբշմամագ իտտաասընտա օլտուղունու պէյան էյլէմիշ, վէ զաթը հաղրէթի Սատրազամի, էֆէնտիի միւմայիլէյհէ իհթիրամ կէօսթէրմիշ վէ էքսարքը միւմայիլէյհին զաթը հաղրէթի Բատիշահի հուզուրունա չըղտըղընա տայիր զաթը հաղրէթի Միւլիւքանէնին խաթթը տէսթի իլէ օլան նամէնին մէալինի զաթը Սատրազամիյէ թէպլիղ էթմիշ տիր։ Զաթը հաղրէթի Շահանէ, իշ պու նամէսի իլէ էքսարքը միւմայիլէյհին իյֆա էյլէտիյի վիղիթասան վէ միլլէթին ուտաղաթ վէ ուպուտիյէթին-ատէն խօշնուտ օլտուղունու իլահար պույուրմուշ տուր։

Զաթը հաղրէթի Բատիշահի, իշ պու նամէսինտէ, էքսարքսընին ումուր վէ մէսալիհինին պիտաուհուլէ իճրասընը զաթը հաղրէթի Սատրազամիյէ թավսիյէ էյլէմիշ տիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Փարիզ 2 մայիս.

Ալէքսանեա սէֆիրի գօնէմ մ'Ար-նիմ, պու սապահ Մ. Թիէր իլէ միւլաղաթ էյլէտիյի սըրասա, Ալէքսանեա հիւքիւմէթինին Ֆրանսա հաղընա նիյաթը խայրէյէսի իչին միւշարիէյհի թէէմին էյլէմիշ տիր։

Հիւքիւմէթ, մարէշալ Պաղէնի տիմանը հարպ հուզուրունա մուհաքէմէյէ ճէլբ էթմիշ տիր. ճէնէրալ վիմբֆէն հաղընա այնի դարարընը վագը օլ'սը միւճէբրէա կիպի կէօրիւնիյօր։

Տիւգ մ'Արդուբ, Լօնարասա սէֆիր նասպ օլունտուղունտան, միւմայիլէյհին եէրինէ տախի Բոմտատա Մ. ը Պուրկոան թայէին դըլլընմըշ ըլը։

Վաշինկթան 2 մայիս.

Գավ իէն սէյլէնակլինէ կէօրէ, իլէրիսէ էյլէ պիր հալ վագը օլտուղասա օլ թարդ պիր մաթլուպաթտան պուլունմատաղ իչին ինկիլ թէրրանընին վէրտիյի պիր վատ իւզէրինէ Ամէրիգա տօրայրատան օլան զարարընը թաղլէպտէն վաղ կէչիյօր։

Մատրիտ 2 մայիս.

Բէրիուպլիքէնլէր, ոտն Գարլօ թաբրիկիրանընա մուավէնէթ իթմէք խմէմէյօրլար։ Ասրընը պաղը եէնի պէօլիւքլէրի հիւքիւմէթի ասաքիրինէն եէնիլմիշլէր տիր։ Մարէշալ Սերանօ, Նավարա տօղրու հարէքէթ իսէյօր։

Բոմա 2 մայիս.

Վէսուվ տաղ ընէն ամէէլի սեոնմիւշ տիր։

Ամինա 1 մայիս.

Մէրքէղի Ամինասա օլտուղու վէ Մ. Գօրօնիօնուն բիյասէթի թահթընտա պուլունտուղու հալտէ, 230,000 ինկիլիզ լիրալ սերմայէ իլէ իհտասա օլունմուշ օլան պանդա պուկիւն Եունան հիւքիւմէթինէ բուխսաթ տրմիշ տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻԵԼ

1872 Ապրիլ 22.

Լիրայի Օսմ. 100 դրշ. հիսապը իլէ.

Ինկիլիզ լիրան	109— 7 փր.
Ֆրանսայի ալթունու	86—37 »
Բոլ	89—15 »
Բրուսիոյ ալթունու	51—20 »
Պէյաղ Ամէրիկայի (Ֆարզը)	4—34 »
Պէյաղ Ամէրիկայի (Ֆարզը)	104—25 »
Պաղդը	119—— »

ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Ապրիլ 21	Ախշամ գաբանտը	38–12
» 22	Սապահ ոչլուտը	37–37
» »	Սաաթ 3	38——

1865 իսթիգրազը	361– —
1863 »	354– —
1869 »	308– —
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	12– 25
Դրէսի » գուր. քէսիք	16– 5
Շրմէնտրֆէր սէհիմ	170– —

Սօսիէթէ Ավթրօ Թիւրք 11 1/2.
Թրամվայ 1280.

ՊՈՒՂՏԱՅ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Ազոֆ կիրդա	—	——
Թունա »	32	–34
Թայղան սէրթ	29	–31
Թունա սէրթ	28	–30
Խամայիլ սէրթ	27	–30
Պուրղազ սէրթ	26	–27
Վարնա պալչըգ սէրթ	25	–27
Թունա եումուշաղ	25	–27
Բումէլի եումուշաղ	23	–25
Սիլիոթրէ եումուշաղ	20	–22
Պալչըգ եումուշաղ	21	–24
Վարնա եումուշաղ	23	–26
Թունա գօղօրօս	18	–19
Բումէլի գօղօրօս	17	–18
Թունա արբա	12	——
Բումէլի արբա	12	——

Մէվ. պուլունան մալ սէրթ քիլէ	50,000
» » » եում. »	150000
» » » Արբա »	40,000

Սէիտէ Նէշր ու պէյան օլունան իբի ղըլթա մէքթուպ Սամսիթասան թարաֆիմըզա վիւրուտ իտիպ, Ֆաղաթի պի թարաֆլըզա բիսյէթլէնտիրճ խաէրիզ։

. . . Խմբագիր.

Մինչդեռ մէկ կողմէն խումբ մը անձինք Հայկ. Ընկերութիւնը բաղմադիմի աղգօգուտ ծառայութիւններով Ազգին ծանօթացընել կուզեն, միւս կողմանէ դարձեալ նոյն անձինք յիշեալ ընկերութիւնը բազմադիմի սրիկայական ցոյցերով հանդէս ուշիարհի ծանօթացընել կը ուզեն։

Հետեւեալ դժգոհի եղելութիւնն որ այս շաբթու տեղի ունեցաւ բազմադիմի ծառայութիւններուն Ազգին ծանօթ եղող այն ընկերութեան ըղբօսարանը, ըստ ածնիս կապացուցանէ։

Հայկ. Ընկերութեան Տնօրէն ժողովը թատերական ներկայացման շնորհիւ կրած վնասը մասամբ իւիք դոցելու եւ իր շրջանը պատուաւոր կերպով լրացընելու դիտաւորութեամբ Ջաակի երկրորդ դիշերն վերջին ներկայացումը սաղ կուզէր, բայց բարեբաղդաբար անձնուէր խմբերէն միոյն կատարեալ "անձնուիրութեամբը" չի կրցաւ իր փափաքին հասնիլ, և տեսնելով որ չէ թէ ներկայացում, այլ հեռաքն անդամ պէսք չէ, այնչափ աշխատութեամբ շինուած թատերաբեմը քանդելց։ Արդ՝ թէ ամանց հանդերձ ընտանեօք թելեւս ձրիաբար ղբօսնուլ չի կարենալէն, ըստ Օգսէնեան տրամաբանութեան "անձնուիրաբար", և թէ Ա. Բ. Դ. ի բարեկամ ընկերութեան մարդասիրական ձեռնտուութեանը քիչ խօսող և շատ դործող խմբին ծանր դալէն ծագած կատաղութիւնն վերջապէս Ջաակի երրորդ դիշերն անվայել և սարսափելի արարք մը ծնաւ։

Աղտպեան վայ ժարանէն մերժուած երկու օրիորդաց բարեհամբաւ և հանրածանօթ բարի զաւակ եղբայրը որ արդէն ապօրինաւոր վարմունքի մը պատճառաւ թատերաբեմէն ալ վռնտուած էր, չ'կրնալով իր կատաղի կիրքը յագեցընել, յիշեալ դիշերը ընկերութեան պաշտօնական լաց ոմանց վրայ կը յարձակի վայրենարար և անոնցմէ մէկքանին կը վիրաւորէ այնպիսի անլուր հայհոյութիւններ տեղալով, զորս արժան չեմք համարիր յիշել ասասնօր։ (Այս այն անձն է որ երբեմն ժողովրդեան բարոյական դաս տալու եկած էր Հայկ. "Անձնուէր խմբին" մասնակցելով)։ Վիրաւորուողք թէ և Ոստիկանութեան դուռը դատ բացած են, բայց ընկերութեան ողջամիտ մասը քանիցս անդամ յիշեալին սրիկայական բազմաթիւ ցոյցերուն համար ընկերութենէն արտաքսել աշխատեցաւ, յատկապէս բողոք մատուցանելով ընկերութեան դիւանին, որուն օրինակն ղրկուած է Զեղ ի հրատարակութիւն, ու քիչ խօսող և շատ դործող խումբը ընկերութեան առնակաը վաղաքշելով Ընդհ. ժողովոյ դումարումը եւ թողելու յաջողեցաւ վատահայնելով թէ նա իւր ըրածներուն վրայ պիտի ապաշաւէ, և ահա վերոյիշեալ դէպքէն յայտնի կը տեսնուի որ առենապետ էֆէնտին բնաւ չէ խարուած։

Ա. դ՝ փառաւորուէ կ ճիկեան էֆէնտի, դու ոչ 3000 դշ. ամուսկանու անդամ՝ յանձն առած չէիր այն պաշտօնը ոչ մի միմիայն օրի և դինի ծախելու պիտի ոչ ուշէիր, ահաւասիկ հիմարկած թատրանիդ բարոյական պատուը։

Պարծենցիր և դու Թաղ. խորհրդոյ առենապետ Օգսէն էֆէնտի, ահաւասիկ օրի ու ժամ տեղի ունեցած եղեռնագործութեան մը օրիով պաշտպանել արդնած դատիդ հեռուտիթիւնը։

Արիացիր և դու մեծդ Վարդանեան 12 դդ. տարեդարձը կը մոռնայ, տեսնենք ի նպաստս որու քսակին որու քիմէն պիտի բռնես. տափակ դլխուվրդ վարած դպրոցի տնօրէնութեան պապուկ պաշտօնդ խենդ. Մկրտիչին վրայ փորձելու տեղ քեռորդդ վրայ փորձէ։

Մատծէ՛ և դու մրջակ Վարդանեան թէ այս անդամ ինչ փառաւոր պիտի կարենաս պաշտպանել քեռորդդ։

Քաջալերուէ և դու քաջամարտիկ դինուորդ սրիկայից փոքրդ Վարդանեան տեսնենք երրորդ անդամ որու գլուխը պիտի պատռես և զնվ դեսին պիտի դարնես. թէպէտ ըստ տաճկական առածին "օղլան տայրընա" կրսեն բայց այս . . . ծնունդը ոչ ու է նմաններ, չենք դիտեր։

Արիացիր և դու Ներշաստաճեան էֆէնտի, նայենք ուրիշ անդամ այդ բարի զաւակը "քիւրէկին" որ կողմը դուրս պիտի նետես։

Ահաւասիկ ընկերութեան ողջամիտ մասին կողմանէ ուղղուած բողոքին բարձի թողի ըլլալուն դառնալ պտուղը, պատրաստուցէք և դուք Գործադիր ժողովոյ անդամը, արդեօք ձեծ ուտելու կարդը ո՞երնուդ եկաւ։ Խորչէ եւ դու, 3. Արշակ էֆէնտի, ընդ հանուր ժողով հրաւիրելէ, դու որ երեսփոխական ժողովոյ դիւանական ազդեցութիւն կը բանեցընես։

Հայկ. Ընկերք, սպասեցէք, սպասեցէք և դարձեալ սպասեցէք, անդամք բազմադիմի աղգօգուտ ձեռնարկութեանցը (խոստովանիմ և հաւատամ) Ազգին ծանօթ եղող Հայկ. ընկերք, օր մը չէ օր մը հարկու Ընդհ. ժողով կը դումարուի։

Ամապարեցէ՛ք և դուք, Սամադիացիք, ընկերութեան ղբօսարանը յաճախելով դաւաթը 20 փրդ. ը հպելիք առնելու որ ձեր իրաւանցը տէր ըլլաք, դուք որ ամէն աղգօգուտ դործերու կը միջամտէիք, ձեր պատուոյն տրատ բերող այս սինքոր դործերուն ի՞նչու անտարբեր կեցեր էք...

Ահաւասիկ Պօլսոյ պղտիկ փարիզու բարի զաւակաց "պատուաւոր" արարքներն. զորս ի լուր աշխարհի հռչակելով կը յատատմք որ ժամանակէ մ'ի՛ի՛ թաղլին մէջ տեղի ունեցած գժտութեանց պատճառը ի՞նչպիսի անձինք ը լլլսին լաւ իմացուեցաւ։

Որ ունիցի ականջս լսելոյ, լուիցէ։
Ականջդ խօսի փանոսեան.

Խնդրելով . . . Խմբագիր, որ ներկայս ընկերութեան դիւանին մատուցուած յետադայ բողոքին հետ ձեր պատուական թերթին մէջ հրատարակել բարեհաճիք։

Մնամք. Լեն.

* * *

Մեծապատիւ անդամք Տնօրէն ժողովոյ Հայկ. Ընկերութեան.

Ձեր մեծապատուութիւնը որ այսօր ընկերութեանս դէկը կը վարէ, վատահեմք որ մեր հետեւեալ բողոքագիրը զերծ որ եւ է ազդեցութեանց ի նկատի առնելով որ ընկերութեանս օրինաց անթերի դործադրութիւնը կը պահանջէ, ի դործ ածել բարեհաճիք։ Մինչդեռ ընկերութիւնս այնպիսի նաւու պէս դեռ նոր նաւտահանգիստ հասած. մինչդեռ ամէն ընկերանդամը անդիշաչարութեան քօղով ծածկել կը սիրէր, եւ մինչդեռ նորակազմ Տրնօրէն ժողովդ ընկերութեանս սանդ անխոնջ ներոգամտութեան արդիւնք եղած անիշխանութիւնէ յոյնաս արութիւն մրայլնել կը ջանար, յանդուգն եղեռնագործութիւն մը, անակնկալի հարուած մը հիմն ի վար տապալեց ժողովոյդ փափաքը եւ մեր յոյսը գոր քաղցր է ամէն ողջամիտ ընկերաց։

Բարեմամ Վարդանեան չը գիտեմք յումմէ թելադրեալ օրէնք պատիւ եւ անհատական իրաւունք առ ոսն կը կոխէ որ եւ է ընկերութեանց մէջ անդամ նմանը չը տեսնուած անլուր հայհոյութեամբ, լաւ է չունենալ օրէնք մը քան ունենալ ու չը դործադրել ընկերութեանս օրէնքը որ բարձրաձայն խօսողը կ'արդիլէ, եռամսեայ «ընկեր» մը որ մէկ քանի անդամ (1) ընկերութիւնս կ'ամպատուէ եւ դեռ անպատկառ լրբութեամբ կը յաճախէ, հաւատա՞մք եւ խաբե՞նք դմեզ թէ օրէնք ունիմք. ո՞չ ապաքէն դաղանի ձեռամբ ընկերութիւնս դարձեալ անիշխանութեան տարուիլ կ'ուզուի հանքերեմք եւ թողումք որ այլոց հաճոյից խաղալիք լինի, գիտցէք տեսէ՛ք թէ ընկերութեանս այնչափ տարուան աշխատութիւնը տպարդիւն պիտի ըլլայ, եթէ եղեռնագործն իր տրժանի պատիժն չը կրէ, բաւ է տլ ժամանակին է որ սթափինք եւ ընկերութիւնս իր նախնի պատուոյն արժանացնենք։

Սարսափեցէք եւ դուք տեսէք, դուք որ ընկերութեանս պաշտօնն էք ստանձնած, դուք որ ամենուն վստահութեան իրաւամբ արժանացած էք «դող» կ'ամբաստանուիք, մեծ է ոճիրն եւ ծանր է ամբաստանութիւնը, պի ամբաստանողը ընկերութեանս ելեւմտական հաշուոց դրագիրն է եւ որ պաշտան ալ ունի թէեւ խիստ տակաւաթիւ (2) ձեր մեծապատ-

(1) Զաակի Գ. գիշերուան ալ ուրիշ, որուն համար թէեւ ոստիկանութեան դուռը դատ բացուած էր, բայց Թաղ. խորհրդոյ «հաշտարար» միջոցաւ երկու կ'ումն ալ հաշտուեր են, արդ կ'ուզեմք դիտալ թէ Օգսէն էֆէնտի Տէր Արիստակէսի դատը ինչո՞ւ համար թիճարէթ վերցընել տուաւ թերեւս . . . . Վարչութիւնը որ Եդիպտական ինդիրը հաշտարար միջոցաւ վերջացուց, ինչո՞ւ համար Օգսէն էֆէնտի Վարչութեան դէմ ոխ պահելով մամբառեցաւ, թերեւս . . . . .

(2) Լսածնուս նայելով տարակ կլուխը ըսեր է թէ լեղուն բերնին մէջ դարձողը եւ գլուանը մեր կողմն է, այսինքն . . .

թիւնը որ մեզմէ աւելի պատուոյ նախանձախնդիր պարտի ըլլալ, ի՞նչ պիտի տնօրինէ, սակայն ի՞նչ որ ընէք ի՞նչ պատիժ որ տնօրինէք պէտք է դիտնաք որ այլ եւս չեմք կարող հանդուրժել որ նորա պիղծ անունը անդամակցութեան ցանկին մէջ դանուի։

Անհաւասիկ ընկերացս զգացումը, որ ամէն պատուոյ նախանձախնդիր եղողներուն անկ է, վաղ ընդ փոյթ պէտք եղածն ի գործ դնէք, եթէ մէկ անձի համար ամբողջ ընկերութիւնը վրդովել չէք ուզեր։

(Ստորագրութիւնք)

Վասն ճշդութեան ընդօրինակութեան ստորագրութեանց կը վկայեմք,

Սամաթիա 19 մարտ 1872։ * * *

. . . Էֆէնտի

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Փրկչեան վարժարանի մէջ կիրակի օրերը Ընտ. աշակերտաց արդէն աւանդուած ուսմունքներէն ի զատ սա հետեւեալ դասախօսութիւններն ալ պիտի ըլլան։

Յովհաննէս Էֆէնտի Ա. Կէօմրիւքճեան կենսագիտական, գործարանագիտական ընդհանուր տեսութեանց։

Սարգիս Էֆէնտի Ֆինճանճեան բնագիտութեան։

Գրիգոր Էֆէնտի Ճէռահեան առողջարանութեան վրայ։

Այս դասախօսութիւններն ամէն կիւրակի ժամը 4 ուկէսէն մինչև 6 պիտի ըլլան. և ըստ այսմ յառաջիկայ Նոր կիւրակի ապրիլ 23 Սարգիս Էֆէնտի Ֆինճանճեան բնագիտական ընդհանուր տեսութեան և միանգամայն մարմնոյ ընդհանուր յատկութեանցը վրայ պիտի խօսի բնագիտական մէկ քանի փորձերով. ուստի այսու ծանուցմամբ կը հաղորդեմք ամէն անոնց՝ որք կը փափաքին այս օգտակար ուսմանց դասախօսութիւնը լսել, թէև Ընտ. ընկերութեան աշակերտ ալ չըլլան, կրնան ձրիաբար յիշեալ ուսմանց դասախօսութեան ներկայ դանուիլ և եթէ կամին աշակերտիլ։

20 ապրիլ 1872 Ի դիմաց տնօրէնութեան Ղալաթիոյ
Ղալաթիա Կիւրակէի վարժարանին
Քրիստոսատուր Ղազարոսեան

Թիճարէթի նազարէթի ճէլիլէսինին իլանը ըէսմիսի։

Պունտան ապտէմ իշխարը Լիքլաս թամիշ օլան Թիւճարանտէն Սթանպօլու օղլու Կարապետին բէյէրի Բարսեղ վէ Սողէրի Յոհաննէս վէ Սրթինին Սթանպօլու օղլու գումանտանաը նամը գօլէքթիք չիրքէթին պիրինճի մահքէմէյի Թիճարէթին դարարը մուճիպինճէ ֆիյ 19 մուհարրէմ 1289 վէ մարտ 1288 թարիխի իլէ Լիքլասնա հիւքմ օլունարագ վէ թէսվիյէի ուսուրու Լիքլասիյէլէրինէ մուվագգաթ սինտիքլերի պուլունան Գարագաշեան Անտոն վէ Պոյաճեան Յոհաննէս էֆէնտիլէր էսալէթէ թանվիլ պույրուլմուշ օլտուգտան մէզկուր գօլէքթիք գումբանեատան ալաճագլը օլանլարին պիղդաթ վէ եախսոտ վէքիլլերի Թիճարէթխանէսէ քեսյին մէսալիհի Լիքլասկէ գօմիթէսինէ կէլերէք գանունու Թիճարէթին եիւզ սօղսան սօղուզ վէ էքի եիւզլունճիւ մատտէլերի առքեամնճա մանը հալին եիրմի սէքիզնճի վէ նիսանը բուսինին եիրմի տէօրսունճիւ բազար էրթէսի կիւնիւնտէն իթիբարէն եիրմի կիւն զարֆընտա եէտէրինաէ պուլունան սէնէտաթ վէ էվրաղը սայիրէյի իպրաղ իտէրէք ալաճագլարընը իսպաթ էյլէմէլերի վէ միւտտէթը մէզքուրէտ էսնասը մանթուպ կէլիպ ալաճագլարընը թասդիգ լիթտիրմէսիքլերի սուրէթաէ գանունու մէզպուրուն էքի եիւզ օնունճու մատտէլերի առքեամնճա իճապընին իճրասընա մուպաշէրէթ օլունաճաղը մանիւմ օլմագ իւզրէ իլանը քէյֆիյէթէ իպթիսասը օլունաու։

ԳՕՆԹՈՒԱՐ ԷՆԹԷՐՆԱՄԻՕՆԱԼ ՏԱՄԲՐԷՕՆ ԶԱԲՐԻՄ

Ա. ՏԷԼԼԱ ՌՕԳԴԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ

Ղալաթա Սանտրգճըլար ճատտէսինտէ
Թրամվայ Գարաքէօյ մէրքէզի գարշըսընտա Նօ. 36
Փաչանը խանը

ՏԷՎԼԷԹԻ ԱԼԻՑԷՆԻՆ 1870 ՐՈՒՄԷԼԻ ԹԻՄՈՒՐ ԵՕԼՈՒ ԻՍԹԻԳՐԱԶԸՆԸՆ 400 ՓՐԱՆԳԼԷԳ ՎԷ ՍԷՆԷՎԻ 300 ՓԱՅԻԶԻ օլան թահվիլաթը ասլիյէլէրինէ մալիք, վէ տէսթրէս վէ գուրալարընա հիսսէտար օլմասընը ահալիյէ թէսհիլ իյլէմէք իչուն, պու տէֆթա թէգասիթը մահիյէ իլէ ճէսթէ ճէսթէ իթա օլունարագ ֆիրուխթ օլունմագ իւզրէ եէնի պիր մուվագգաթ սէնէտ թէէսիս վէ իխրաճ օլունմուշ տուր։

Պու տէֆթա, էֆրէնտի 1872 Մայիս 1ինէն իթիբարէն Գօնթուար իտարէսինէ թագսիթը էվվէլ եալընըզ 20 ֆրանք թէէտիյէ իտէրէք վագը իմգա օլունտուգտա մագսուզ պիր իլի խապէր իթա օլունուպ, մէզքուր իլմու խապէր մահը մէզքուրուն 20 սինտէն 25 ինէ տէկին կէրիյէ ալընըպ, պալէտէ զիքր օլունան եէնի մուվագգաթ սէնէտ իթա օլունարագ, պու տէֆթա էֆրէնտի

1872 ՅՈՒՆԻՍ 1 ՏԷ 14 ԻՆՃԻ ՏԷՖԹԱ ՕԼՍՐԱԳ

Քէնտի օլանոճէ գուրասընա գաղանճագ օլան

300,000 ֆրանք	25,000 ֆրանք	10,000 ֆրանք	6,000 ֆրանք

Վէ սայիր իքրամիյէլէրէ թէմամէն հագգ ու սէլահիյէթի օլաճագ տըր։

Ի պու մուվագգաթ սէնէտ 18 ատէտ թէգասիթը չէհրիյէտէն իպարէթ օլուպ, վագը իմգա կիւնիւնտէ ԹԱԳՍԻԹԸ էվվէլ իթա օլունուուգտան սօնրա հէն այըն էֆրէնտի 20 սինտէն 25 ինէ տէկին պագը դալան 17 թագսիտ տախի (եանի 11 ատէտ 15 ֆրանգ, վէ 6 ատէտ 10 ֆրանգ) թէէտիյէ օլունտուգտան սօնրա, թէգասիթ էսնասընտա խմթիգրապը մէզքուրին գուրալարընա թէմամէն հագգ ու սէլահիյէթլէրի օլուպ, վատտէ խիթամընտա համիլի սէնէտէ եէտինտէ պու լունան նումէրօնընը թահվիլաթ ասլիյէսի իթա օլունաճագ տըր։

☞ Սէնէտաթը մուվագգաթէյի մէզքուրէտ վատտ օրմուշ օլան նումէրօլարընը թահվիլաթը ասլիյէլէրի Տէր ալիյէնին գանդը պանգասընտա հըթիզ օլունմուշ օլտուղու տէրուն սէնէտտէ զիքր օլաճագ տըր։ Վէ մէզքուր պանգա կէրէք 18 ինճի թագսիթ խիթամընտա վէ կէրէք թագսիթ էսնասընտա գազանմըշ օլան նումէրօնընը թահվիլաթը ասլիյէսինի համիլի սէնէտէ թէսլիմ իյլէմէք իչին թէէմին իտէր։

Զիեատէ մալումաթ քէսպ իթմէք իչուն մախսուս իլանանամէլէր նէչը օլունուր։

Ասիթանէ 1872 ապրիլ Գօնթուար իտարէսի միւտիրի վէ սահիպի

ԱԼՖՕՆՍ ՏԷԼԼԱ ՐՕԳԴԱ

ԷՃԶԱԽԱՆԷՅԻ ԱՖԻԹԱՊ
Վ. ԾԱՆՆԻ

Սթանպօլ Քէօրրիւ պաշը Նօ. 7—8 վէ Պէյօղլու Աղաճամի ճատտէսի Նօ. 77. Սաթըշ բէշին ֆիյ դայէթ էհվէն.

Մէզքուր էճզախանէլէրտէ սարֆ օլունմադա օլան պիլ ճիւլէ քիմիէվի վէ էտվիյէ վէ էտվաթի միւթէնէվիա, էվրօքանընն էն մէշհուր վէ միւթէպէր ֆապրիգալարընտան ճէլպ իլէ, հէր նէվ էճզա վէ մուալիճէլէրին խալիսի օլարագ, հէր վագրթ հագը վէ սիւրաթլա թէրթիպ վէ թէրքիպ օլունմագա օլտուղու վէ էնվայի մատէն սուլարընընն թագէ օլմագ իւզրէ պէհէր հաֆթա քօսթա վաքօրուլա կէթիրիլմէքտէ, վէ թէէսիրի միսէրրէպ վէ թէճրիւպէլի օլան նօրվէճիանընն Քրիսթիանիա սատասընն խալիսի օլարագ Մօրինա պալըզը ճիյէրի եաղընն պիր դաչ նէվի, վէ Պօրաս վէ Մաճար վէ Ըսքանեանընն զընա զընալը վէ չէլիքի վէ սատէ էնվայի չարապլարը, վէ հէր նէվ շուրուպլարը, վէ չիղօլթա, վէ բէք ալեա չայ, վէ զայէթ էհվէն սուրէթլէ աղ վագրթսա էճզա իլէ եաբըլըր պուղ վէ ատնտուրմա մաքինալարը, վէ էնվայի գօղուլու բուհլար վէ բօմասալար վէ սայիրէնին բէրէքէնէթ վէ թօքսան խասալաթ վէ իխրաճաթընը մաթլուպ, վէ սրբարը պույուրան զէվթա քէմալի սուհուլէթ վէ էմնիյէթլէ ալսթիրէս օլաճագլարը խասսէթէն իլան օլունուր։

Սթանպօլտա Պալըզ պազարընտա քեսյին Նաֆիա խանը իթթիսալինտէ Կամսարական պիրատէրլէրի տիւքքեանընտա Եէնիճէնին էն ալա ճինս թիւթիւնլէրինտէն խայլի մըզտար թիւթիւն պուլունուպ, վէ պա խուսուս իմթիյաղ վասէսինէ տախի ազ միւտտէթ գալըպը ճիհէթլէ, պու արա թիւթիւն ֆիւրուխթի իչին մախսուսէն այըլան մաղազալարընն թիւթիւնիւնտէն ալա ճինս վէ իչի պայաղը իւսթիւ սալա թիւթիւն գօնուլմուշ եաբմա բաքէթլէր թիւթիւնիւ օլմայըպ զայէթ ՝էհվէնկէթլէ, վէ կէրէք պօհճա վէ կէրէք եարրաղ միւշթէրինին կէօղիւ էօնիւնտէ քէսիլմէք չարթը իլէ սաթըլաճաղը, վէ միւմայիլէյհ պիրատէրլէր, միւշթէրիլէրի հէր վէճէյէ խօշնուտ իտէպիլէճէքլէրի իլան օլունուր։ 9

Մանմուտ բաշատա Զօրապէտ խանը ճիվարընտա վագը 56 նիւմէրօլու Մ. Սարիեանի մաղազասընտա 150 դուրուշլուգ թիւթիւն 100՝, վէ 80 դուրուշլուղու 48 դուրուշա տուխան սաթըլմագտա օլուպ, ֆագաթ էյլի տիրէմտէն եօգարը ալանլարա անճագ մէզքուր ֆիյաթ իւզրէ վերճէյի իլան օլունուր։ 3

Իսկիւտար Եէնի մահէլլէտէ Քէօմիւրճիւ օղլու սօղաղընտա 26 Նօ. թէլալ Սրբուհի խանէսինտէ տէօրթ սիւտանա հագը պուլունտուղու իլան օլունուր։

ԼԵՃԶԱԽԱՆԷԻ ՕԳՈՍՏԻՆՈՍ ԲԱՀԹՃԵԱՆ
ՕՐԹԱՔԻՕՅՏԷ ՏԷՐԷՏԷ
Գլիւպիւն գարշըսընտա

Ի պու եէնի աչըան էճզախանէտէ Եվրոփատան կէլէն հէր նէվի քիմեավի վէ սայը հագը էճզալէր, թիւրլիւ մատէն վէ չէլիք սուլարը, զընազընա վէ Ֆրանսըզ չարապլարը, խալիս պալըզ եաղլարը, ըօժէ վէ սայըրէ, հէր ճինս էճզալէրին թագէ վէ խալիսի, վէ քէզալիք փարֆիւմըրիյէ տայիր հէր նէվի էքսթրէ, գօղուլու եաղ վէ սապունարընն ալա ճինսքերի պուլունտուղունտան, իհթիյաճը օլան զէվթընն, կերէկ ֆիյաթ էհվէնիյէթի վէ կէրէկ թէմիզլիք հագընտա զիյատէսի իլէ խօշնուտ օլաճագլարը խասսէթէն իլան օլունուր։

Մէզքուր էճզախանէյէ միւրաճաաթ իտէն, կիճէ նըսֆընտա պիլէ հէր հանկը սաաթտա իգթիզա իթսէ էճզաճըյը հագը պուլաճագ տըր։

ՂԱԼԱԹԱ ՖԻՑԱԹԸՆԱ

Աղա ճամիի գարշըսընտաքի Պուրսա սօղաղը Ն. 16 Շերքէթի Մէնաֆիյէ մաղազասընտա ալա սիպիր եաղը, զէյթին եաղը, չէքէր, գահվէ, վէ հէր նէվի եէյէճէյէ տայիր լէվազիմաթ վէ ալա Սէրանիք չարապը, էհվէն ֆիյաթլա սաթըլմագտա տըր։ Համնալ եիւքիւ օլմայան լէվազիմաթ պիլա իւճրէթ մահէլլինէ կէօնտէրիլիր, վէ եէքիւն ախզ ու իթա իտէնէ ֆիյաթլէրտէն այրըճա պիր սգօնթօ օլունուր։ 16

Ուղուն չարշը Եօլ կէյէն խան Ն. 14 վէ 15 մաղազատա էօնիւմիւզտէքի մայիս 24 տարեդարձ իյին մախսուս եաբըլմըշ պանտէրա, այ եըլտըզ, զայէթ կիւզէլ սուրէթաէ վէ հէր նէվի ըէնկլէր իլէ հաղը պուլունմագտա տըր էհվէն ֆիյաթ իլէ ֆիրուխթ իտէճէյիմիզ իլան օլունուր։ Կ. Ֆ.

ԹԷՐՃԻՒՄԷ ՕՏԱՍԸ

Ղալաթատա, Գարաքէօյտէ, Բաչանը Խանընտա Նօ. 7 օրթա դաթտա

Ի պու օտատա տէվայիրի բէսմիյէյէ թագսիմ օլունաճագ էվրագըն հէր գանղի լիսանտան օլուր իսկ օլուն թէրճիւմէ վէ գալէմէ ալընաճաղը միսիլլիւ արսա վէ էմլաք վէ էպնիյէ ախզուիթասընա տայիր մուամէլաթտէ տախի թէսհիլաթ իտիլէճէյի խասսէթէն իլան օլունուր։

Լիմին էօնիւնտէ քէօրրիւ գարշըսընտա 81 վէ 69 նիւմէրօլար իլէ մուրագամ թիւթիւնճիւ տիւքքեանլարընտա հէր նէվ գօգուլու թիւթիւն վէ հագը ցիկարա սապգգի սաթըշլարընտան շիմտի եիւզտէ գէրդ ղշ. ըսգօնթօիլէ սաթըլմագտա օլտուղունտան, իսթէք պույուրան զէվթընն մէնճունն օլաճագլարընը իլան իտէրլէր։

Տուխանճը Անտոն վէ չէրիքէ
Նիզօլի

Papier Rigollot

ՐԻԿՕԼՕ ԹԱՂԸՏԸ

Վէ եախօտ

Վէնոտա գէնճէ մախսուս լոֆա իլէ էէզրա իլէ գոգոլ

Մէզքուր հարտալ, Բարիս խասթախանէլէրի, պիր մահէլլէսէն տիկէր պիր մահէլլէ նագլ օլունապիլիր մուհարէպէ խասթախանէլէրի, վէ խիբէրթօրուն պահրիեէ նէզարէթի թարաֆընտան դապուլ օլունմուշ տուր։

Մէզքուր մուալիճէնին պաշըրճա չու հայսիկէթի վար տըր քի ազ վագրթտա խասթէկիյի տէֆ իտէր։

Մէզքուր հարտալըն գալըպ տախի պուլունտուղունտան, գութունուն իւզէրինտէ Ռիկօլը լուղթի եաղըմըշ օլմասընա տիզդ թ օլունմալը տըր։

Բարիս, 26, սօղ ապ Վիէյլ-տիւ-Թանբլ խթանպօլտա պաշըճա մէրքէզի, Սուլթան Համամ ճատտէսինտէ Մ. Տէլլա Սուսանընն 11 նիւմէրօլու մաղազասը օլուպ, սայիր էճզախանէլէրտէ տախի սաթըլըր։

Ն Օ Ր Թ Ր Ի Ն

ԼՕՆՏՐԱ ՎԷ ԱՊԷՐՏԸՆՏ
ՍԻԿՈՒՐԻԹԱ ԴՈՒՍ ԲԱՆԵԱՍԸ

Սէրմայէ, 2,000,000 ինկիլիզ լիրասը

Մէզքուր գումբանեանընն իսթանպօլտաքի ամէնթօսու, պինա, մօպիլէա վէ մալէրի սթէչէ գարչը սիկուրիթաեա թութմանա բուխսաթը վար տըր։

Զարար զիեանընն պէտէլի անիսէ սահիպի իմգա թարաֆընտան թէէտիյէ օլունուր։

ԱՃԷՆԹՕ ԱՏՐԻԱՆ Մ. ՔԷՕՆ
Գալաթատա Գարաքէօյտէ
Ժէրէմի խանը

ՍԱՀԻՊ ՄԷՍՈՒԼԻՒ ՂԱԶԷԹԱ
ՑՈՎԱՆԻՍ ԹԻՒԼՊԷՆՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ
ԵՍԱՄՈՒԷԼ Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ ԽԱՆ ԹԻՒ 2